

внедрення інновацій, що також потребує урегулювання на рівні законодавства.

Список использованных источников

1. О Рекомендациях парламентских слушаний на тему: «О состоянии и законодательном обеспечении развития науки и научно-технической сферы государства»: Постановление Верховной Рады Украины // Ведомости Верховной Рады Украины. – 2015. – №16. – Ст. 117.
2. Об инновационной деятельности: Закон Украины от 04.07.2002 г. №40 IV // Ведомости Верховной Рады Украины. – 2002. – №36. – Ст. 266.
3. Что такое стартап? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://fingeniy.com/chto-takoe-startap/>.

Ключевые слова: стартап, инновации, инновационное предприятие, парламентские слушания, организационная форма.

Научный руководитель: к.э.н., доцент Котлубай В. А.

Пунченко Анастасія Яківна

студентка 2-го курсу факультету підготовки слідчих
Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Проблема існування тіньового сектору економіки притаманна всім, навіть високорозвиненим країнам. Так, обсяги тіньового сектору в США, Сінгапурі, Японії, Швейцарії, Нідерландах складають 5 – 15 % [1].

Від самого початку перехідного періоду в Україні виникли проблеми з сектором тіньової економіки, який є неконтрольованим суспільством виробництвом, розподілом, обміном та споживанням товарно-матеріальних цінностей та послуг, тобто приховування від органів державного управління та громадськості соціально-економічних відносин між окремими громадянами і соціальними групами. З 1991 р., коли тіньова економіка України оцінювалася в 38,96% ВВП, показник постійно зростає до 1998 р., досягнувши критичної відмітки в 57%. Спадаюча тенденція спостерігалася до 2008 р. – показник знизився до 36,65%. Фінансова криза стала причиною регресу і протягом 2009-2014 рр. рівень тіньової економіки коливався в межах 39,2% – 43,5%. Проте, в результаті проведення ряду заходів рівень тіньової економіки за 2016 – 2017 рр. почав поступово знижуватись. Так, за попередніми

розрахунками Міністерства економічного розвитку і торгівлі, у січні-вересні 2017 р. рівень *тіньової економіки* склав 33% від офіційного ВВП, що на 3 в.п. менше, ніж показник за 9 місяців 2016 р.

За даними аналітичних досліджень Світового банку, на даний момент існують п'ять груп тіньового сектора: тіньові операції, незаконні види діяльності, операції в неформальному секторі, власне виробництво домогосподарств для домашніх потреб, частина ВВП, втрачена в процесі збору статистичних даних [1].

Існування тіньової економіки України обумовлене різноманітними факторами, визначення та оцінка яких є основою розробки та впровадження заходів, спрямованих на детінізацію економіки.

Ми згодні зі Скоруком О.В щодо причин існування та зростання обсягів тіньової економіки. Насамперед, причинами існування тіньового сектору економіки є зтяжна соціально-економічна криза в країні, існування організованої економічної злочинності, корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування, наявність позабанківського грошового обігу, складність та хаотичність податкового законодавства, недосконалість чинного законодавства у сфері забезпечення національної безпеки, діяльність криміногенної банківської системи, тіньова психологія та тіньова мораль нашого суспільства [2].

Недосконалий механізм державного регулювання економічних відносин є також однією з важливих причин існування тіньової економіки України, а саме ірраціональне відсторонення держави від публічно-правового регулювання економічних відносин умовах становлення ринку, правовий нігілізм у суспільстві, низька ефективність роботи контролюючих органів у сфері економічної діяльності; прорахунки у діяльності правоохоронних органів, цілеспрямована діяльність злочинного світу, яка переслідує у сфері економіки свої специфічні корпоративні інтереси [3].

Результативність процесу детінізації економіки напряму залежать від спроможності держави створювати стабільні сприятливі умови для нарощення суб'єктами господарювання економічної активності в легальній економіці завдяки дієвим, виваженим реформам, спрямованим на поліпшення інвестиційного та підприємницького клімату в країні. Неefективне державне регулювання економіки слід вважати фундаментальним чинником тінізації економіки України. Таке державне регулювання обумовлює відповідні наслідки: низька довіра бізнесу до держави та держави до бізнесу, недосконале інституційне та законодавче забезпечення. Проблемою є часта зміна законодавчого забезпечення підприємницької діяльності, що унеможливорює ефективно планувати діяльність бізнесу та сприяє постійному пошуку шляхів тінізації діяльності [4].

Органами державної влади вживалися заходи з дерегуляції підприємницької діяльності. Відповідно створено правові підстави для

участі України в програмі ЄС «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME (2014-2020))», спрощено механізм державного регулювання використання печаток у господарській діяльності, покращено умови здійснення зовнішньоекономічної діяльності шляхом спрощення і прискорення проведення митних формальностей тощо [5].

Проте, існує низка проблем, яка потребує подальшого вирішення: продовження антикорупційної реформи, інституційної реформи та законодавчого забезпечення системи спеціалізованих заходів профілактики корупції, покращення ІТ-інфраструктури державного управління, підвищення рівня довіри бізнесу до держави тощо [5].

Тіньова економіка – це рефлекторні дії бізнесу і населення у відповідь на неефективні методи адміністративного і податкового управління країною. Ключовим завданням держави є поступова легалізація внаслідок реалізації заходів з дерегуляції і поліпшення умов ведення бізнесу, в першу чергу, в частині адміністративного та фіскального тиску з боку державних і квазідержавних структур.

Список використаних джерел

1. Navrylyshin O. And others. Growth Experience in Transition Countries. 1990-1999. – Occasional Paper 184. – Washington: International Monetary Fund.
2. Скорук О.В. Тіньова економіка: сутність, причини виникнення та шляхи подолання / О.В. Скорук // Економіка і суспільство. – 2017. – Випуск 11. – С. 127-131.
3. Теневая экономика региона: диагностика и меры нейтрализации / [В.Ф. Басаргин, В. Ф. Яковлев, А. А. Яковлев и др.]; под. ред. А. И. Татаркин, В. Ф. Яковлев. – М.: Экономика, 2004. – 280 с.
4. Тіньова економіка в Україні: масштаби та напрями подолання: аналіз. доп. / Т.А. Тищук, Ю.М. Харазішвілі, О.В. Іванов; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2011. – 96 с.
5. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%A2%D1%96%D0%BD%D1%8C%209%20%D0%BC%D1%96%D1%81.%202017%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%A2%D1%96%D0%BD%D1%8C%209%20%D0%BC%D1%96%D1%81.%202017%20(1).pdf).

Ключові слова: тіньова економіка, причини виникнення, державне регулювання.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хаймінова Ю. В.